

Tajomné a trnavé brány do podzemia, ktoré sa končia v prázdnote, mnohých ľudí oddávna fascinovali. Väčšinou ide o jaskynné priestory, no nemenej zaujímavé sú staré, opustené bane. Ani mnohí obyvatelia Modry-Harmónie netušia, že sa u nich v minulosti hľadalo zlato a dodnes je tam najdlhšia a najzachovalejšia baňa na tento kov na západnom Slovensku. Archeológ MATÚŠ SLÁDOK z Klubu priateľov turistiky a predseda OZ Ochrana zdravia a životného prostredia KAROL PUKANČÍK nás tam zobrali a súčasne nám prezradili svoje veľké plány.

Terénnym prieskumom tu našli aj niekoľko úlomkov krásnych kachlíc a džbánov, ktoré sú uložené v Malokarpatskom múzeu v Modre. Sú dôkazom, že baníci museli v blízkosti bane žiť v osadách

Archeológ Matúš Sládok ukazuje nápisy v banskej štôlni Bartolomej

Ukrýva sa pod Harmóniou zlato?

Priamo v srdci rekreačnej oblasti Harmónia sa nachádzajú štyri pozostatky banských diel. My sme sa pristavili pri úžasnej Medvedej skale, nad ktorou je rovnako úžasná vyhládka. Blízke haldy boli dôkazom po banskej činnosti, ktoré by naši nadšenci, ktorí majú v tíme už desiatich odborníkov, chceli v blízkej budúcnosti využiť na oddych spojený s opekaním v ohnisku pred alebo po vstupe do podzemia, a to všetko by bolo súčasťou tzv. Modranského banského náučného chodníka s piatimi zastávkami. „Tu je zasypaná osemmetrová štôlna, ktorá do minulého roka nebola známa, napriek tomu, že išlo o frekventované miesto. Aj keď tam bol otvor, nikto sa tam neodvážil preplaziť. V okolí sa nachádzajú minimálne dva banské objekty, čoho dôkazom sú tzv. pingy – kopčeky s jamou,“ vysvetlil nám odborník – čerstvý absolvent archeológie Matúš Sládok. Len o kúsok ďalej, za Medve-

„Baňa má skvelé strategické miesto – nachádza sa medzi Pieskom a Harmóniou.“

ďou skalou sme sa pristavili pri otvore v zemi, čo je vlastne zasypaný vstup do 400 metrov dlhej štôlne Bartolomej. A začala sa dobrodružná cesta do podzemia s teplotou vzduchu okolo 10 stupňov, ktorú som však ja ako autorka vzdala hneď na začiatku, keď som zistila, že jediná možná cesta do vnútra je niekoľkometrovým plazením sa, až po miesto, kde sa

Podzemie ukrýva aj množstvo vzácných netopierov

môžete postaviť. Tu som sa s našou výpravou teda rozlúčila a čakala na zábery od kolegu fotografa, ktorý musel byť na rozdiel od mňa smelší.

ZLATO NENAŠLI, NETOPIERE ÁNO

Cesta podzemím – štôľňou Bartolomej trvala mojim kolegom celú hodinu, ja som zatiaľ sledovala horolezcov, ako zdolávajú neďalekú Medvediu skalú. No keď som videla originálne zábery z bane, ktoré sa podarili v naozaj dobrodružných podmienkach pod zemou nafotiť, samozrejme, že som ľutovala a ľutujem to až doteraz, že

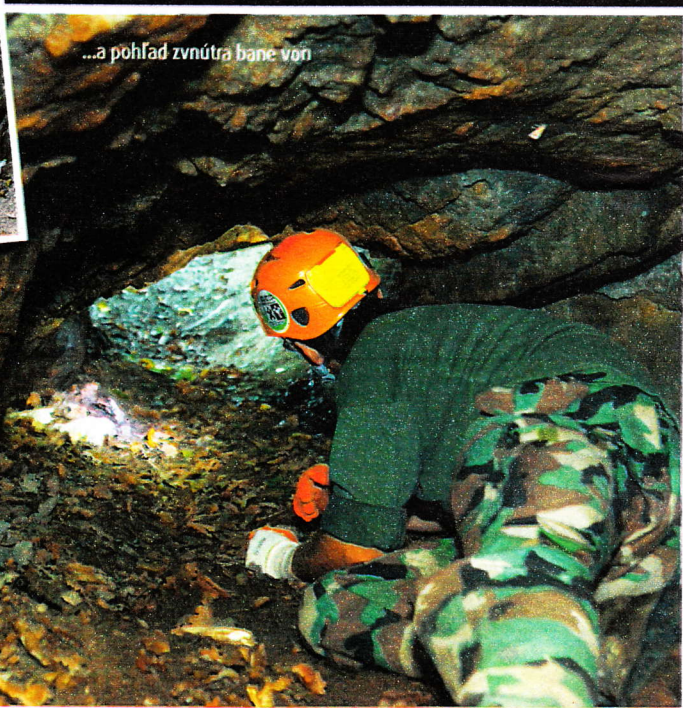
som nenabrala odvahu.

Čo všetko tam videli a čo uvidíte aj vy, ak sa vstup do bane podarí spriechodniť? Dlhé chodby v dĺžke 400 metrov, plné zaujímavých hornín a vzácných netopierov...

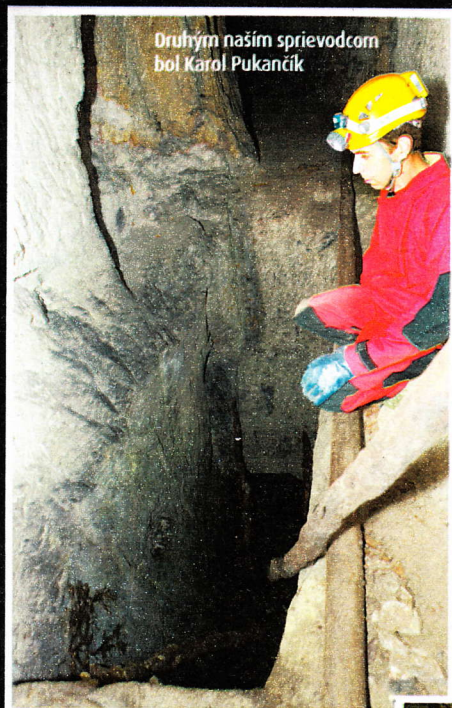
„Prvá zmienka o baníctve je na tomto mieste z roku 1773, keď tam istý Jozef Entzler z Gelnice urobil obhliadku starých banských diel v Modre. Len sa domnievame, že tu boli už v stredoveku, potvrdené však je, že od konca 18. storočia, teda v tzv. zlatej horúčke, sa tu znova ťažilo. Primárne boli tieto bane zamerané na vyhľadávanie zlata, no je pravda, že v tejto oblasti je ho minimum a zlatá žila sa nenášla. Ťažba bola teda neúspešná, napriek počtu banských diel. Bol tu však aj výskyt striebra, železa, olova a antimónu,“ informoval nás mladý archeológ.

Vchod ...

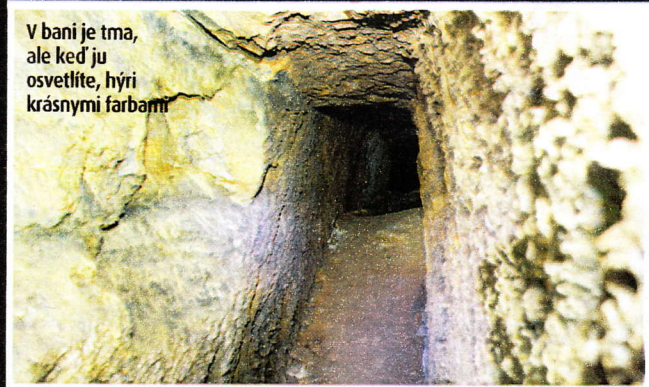
...a pohľad zvnútra bane von

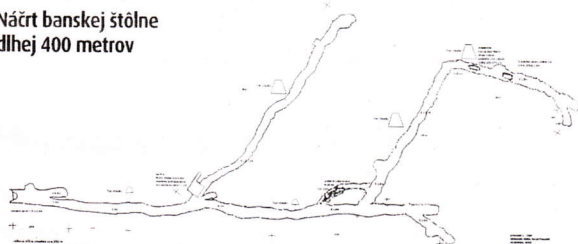
Druhým našim sprievodcom bol Karol Pukančík

venujem ako doktorand pod vedením doc. Michala Slivku. No a naším, v súčasnosti jediným cieľom je popularizovať túto bývalú baňu, ktorá je najzachovalejšou a najdlhšou na drahé kovy na západnom Slovensku.“ No a aby sprístupnenie bane v Harmónii mohli začleniť do Modranského banského náučného chodníka, potrebujú, samozrejme, nejaké financie, takže sú vďační za každý cent. „Do vyčistenia prostredia, sprístupnenia chodníkov, parkoviska a lavičiek stačí niekoľko sto eur a dobrovoľná brigáda. Sprístupnenie vnútra bane, to je však otázka niekoľkých rokov,

V bani je tma, ale keď ju osvetlíte, hýri krásnymi farbami

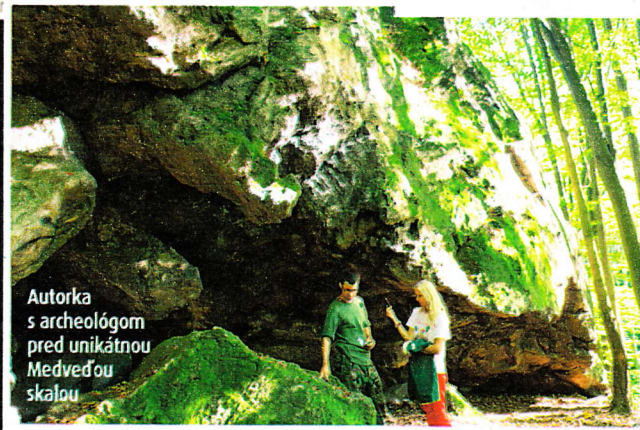

Náčrt banskej štólne dlhej 400 metrov

BAŇA BUDE SÚČASŤOU MODRANSKÉHO CHODNÍKA

Možno si dáte otázku, prečo sa Trnavčan Matúš Sládok pustil s takou vervou do sprístupnenia bývalej bane v Harmónii. „Táto baňa má skvelé strategické miesto – nachádza sa v rekreačnej oblasti medzi Pieskom a Harmóniou, inšpiráciou mi bol banský skanzen v Banskej Štiavnici. Svoj plán som teda rozbehol, založili sme OZ Klub priateľov turistiky a tejto myšlienke sa

Autorka s archeológom pred unikátnou Medveďou skalou

keďže musíme splniť požiadavky niekoľkých zákonov,“ dodáva Matúš Sládok.

Nuž, chlapcom držíme palce, aby sa im napokon podarilo vybudovať prvý unikátny banský skanzen na západnom Slovensku a aby ste aj vy na vlastné oči videli to, čo vám zatiaľ ponúkame iba na našich unikátnych fotografiách...

ALENA HORVÁTHOVÁ-ČISÁRIKOVÁ

Foto: Tony Štefanko